

Vojsko med Kajuhom in Šinkovcem

Milanka Trušnovec

Peti Šinkovčevi dnevi poezije, letos ovenčani z nagrado Občine Idrija, so že tradicionalno prvi julijski konec tedna na Vojsko privabili številne ljubitelje in ustvarjalce kakovostne poezije z vseh koncev Slovenije.

Sobotno dopoldne in popoldne je bilo v znamenju pesniške delavnice pod mentorstvom pesnice, pisateljice in esejistke Barbare Korun. 14 udeleženk in udeležencev se je v prvem delu poučilo o značilnostih dobre pesmi, kako naj bo avtor avtentičen in hkrati razširja svoje kreativne zmožnosti. V drugem delu pa je mentorica predstavila svoje ocene pesmi, ki so ji jih udeleženci poslali na vpogled, in namige za izboljšave. Delovno-prijateljsko druženje v Centru šolskih in obšolskih dejavnosti Vojsko se je sklenilo z dragocenim kreativnim dialogom, v katerem so skušali iznajti nove možnosti ubesedovanja.

V duhu uradno razglašene Kaju-hovega leta 2023 je KUD Planika Vojsko po scenariju Irene Hvala zvečer pripravil preplet poezije Karla Destovnika - Kajuha in Črtomirja Šinkovca z naslovom Njuna skupna ljubezen - domovina, ki ga je pospremil odlični Vokalni tercet Sestre Kobal. Izrisali sta se dve sorodni življenjski usodi in še posebej dva z veliko voj-

Nagrajenci z dr. Danilom Türkcom in Tanjo Tuma / Foto: arhiv ŠDP

no močno zaznamovana in motivirana pesniška opusa. Zakaj je Šinkovec do nedavnega ostal pozabljen in spregledan, medtem ko je bila Kajuhova poezija v vseh časih šolski in splošni kánon, ter o sorodnostih med obema ustvarjalcema pa je spregovoril osrednji gost večera - pesnik, pisatelj, esejist, prevajalec, jezikoslovec in komparativist Iztok Osojnik.

Nedeljsko, od sobotnega dežja kot umito jutro z edinstvenimi razgledi je bilo posvečeno polaganju cvetja na grob Črtomirja Šinkovca. Ta čast je pripadla pesnikovemu sinu Andra-

žu Šinkovcu, iniciatorju Šinkovčevih dnevov poezije dr. Urošu Lipuščku in enemu od letošnjih nagrajencev Stojanu Knezu. Z zgodovinskimi, geografskimi in etnološkimi zanimivostmi podprta pripoved Drejca Kokošarja je odkrila številne lepote Vojskarske planote. Spust in vzpon do edinstvene Partizanske tiskarne Slovenija, pomnik danes skoraj nepredstavljive človeške zagnanosti, enotnosti in zvestobe v skupnem boju za svobodo, ter prisrčno-poetična slovesnost ob partizanskem grobišču na Vojščici pa so vse navzoče navdali s posebnimi ob-

čutki pomiritve in povezanosti.

Oblaki nad sončno deželo s srhljivo aktualnimi, tako rekoč preroškimi Šinkovčevimi verzi so uvedli nedeljsko zgodnjepopoldansko zaključno prireditev. Častni pokrovitelj Šinkovčevih dnevov poezije dr. Danilo Türk je izpostavil protivojna sporočila in apele Šinkovčevih pesmi ter nujnost prizadevanja vseh za mir in nenasilje. Tudi z umetnostjo. Osrednja pozornost je bila posvečena nagrajenkam in nagrajencem dveh pesniških natečajev - za osnovnošolce in odrasle. Na slednjega je v treh kate-

gorijah (do 19 let, nad 19 let ter Slovenci v zamejstvu in po svetu) letos prispelo skupaj 162 pesmi, na osnovnošolskega pa 50 pesmi. Vse nagrajene pesmi je v navdušujoč recital povežala Lidija Kleindienst z recitatorji Tomažem Bizjakom, Matevžem Lukanom, Lauro Podgornik, Zarjo Prezelj in Sanjo Rejc.

Sodelovanje vsestranskega umetnika Iztoka Osojnika na dvodnevem vojskarskem festivalu poezije, nedeljski obisk predsednice Slovenskega centra PEN Tanje Tuma, častno pokroviteljstvo bivšega predsednika Republike Slovenije, vidno zadovoljstvo vseh navzočih na pesniški delavnici, med katerimi so že zvesti in stalni akterji, ter obiskovalci in obiskovalcev obeh prireditev, nenazadnje pa še moralna in materialna podpora Občine Idrija in Krajevne skupnosti Vojsko potrjujejo vrednost in vrednote Šinkovčevih dnevov poezije ter dajejo upanje, da bo to čim prej prepoznano tudi v širši skupnosti - na primer Evropski prestolnici kulture 2025.

Organizatorji: Mestna knjižnica in čitalnica Idrija, JSKD Območna izpostava Idrija, KUD Planika Vojsko, Gimnazija Jurija Vege Idrija, Mestni muzej Idrija, Pedagoško društvo Idrija, Društvo upokojencev Idrija
Za pomoč in sodelovanje (izdelava nagrad, priprava pogostitev, snemanje prireditev) se zahvaljujemo Društvu kmečkih žena in deklet Vojsko in vsem prostovoljcem.

Kitara je čudežni inštrument

Postojna se že vrsto let sredi poletja za dober teden spremeni v mesto kitare. Anton in Nataša Črnugelj, profesorja kitare na konservatoriju v Ljubljani in na Glasbeni šoli v Postojni vsako leto organizirata serijo koncertov, predavanj, mojstrskih tečajev in pogovorov o kitari. Letos so enega od elitnih večernih terminov namenili tudi glasbenemu založništvu. Založba Bogataj iz Idrije je krstno predstavila štiri nove glasbene zbirke, ki so namenjene kitaristom različnih starosti. Predstavitev zbirk in skladateljev so združili z malim koncertom na katerem so, dijaki konservatorijev in študentje akademij ter ugledni profesorji in koncertanti, odigrali dela novo izdanih zbirk.

Glasbeno založništvo kakovostnih tiskov izvornih del za kitaro je za slovenske kitariste izjemnega pomena. To je na predstavitvi novih izdaj Založbe Bogataj poudaril profesor Anton Črnugelj, ki je skupaj s soprogo Natašo glavni organizator Tednov kitare v Postojni, ki pritegne vrsto

vrhunskih izvajalcev in glasbenih poznavalcev. Na večernih koncertih nastopajo kitaristi svetovnega slovesa in številni od teh se v dopoldanskih terminih srečujejo tudi z dijaki in študenti na mojstrskih tečajih. Postojna je v dneh tega festivala prežeta z odlično glasbo in glasbeniki, ki se poustvarjanju najzahtevnejše kitarske literature posvečajo z vsem znanjem in talentom. Oboje pa seveda brez vaje in vztrajnega ponavljanja že osvojenih prvin nima uspeha. Za uspešno poustvarjanje je potrebno suvereno obvladovanje tehnike igranja na ta inštrument ter umetniška nadarjenost, ki pa jo ni mogoče pridobiti na tečaju ali glasbeni delavnici.

Profesorji kitare na različnih stopnjah izobraževanja pogosto ugotovljajo, da nimajo primerne glasbene literature, ki bi jo v izvajanje ponudili učencem ali študentom kitare. Zato se sami lotijo tudi skladateljstva. Ta okoliščina spremlja tudi vse štiri v Postojni predstavljene skladatelje, ki so ob svojih profesurah posegli še po skladanju izvornih glasbenih del za kitaro. Prvi med temi je Ratimir Zekić. V Postojni predstavljeni zbirki z naslovom Prvi koraki kitaro - 1 je objavil serijo skladbic, po katerih bodo posegali učenci prvih letnikov kitare v nižjih glasbenih šolah. Del zbirke sta na predstavitvi odigrala av-

Ratimir Zekić / Foto: Anja Dolenc

tor in profesorica kitare z akademije v Ljubljani Katja Porovne Silič. Kot je sam poudaril pa je v vsako od skladb vtkal osvajanje določenih tehničnih prvin, ki pa jih mali kitaristi preko prijetnih skladb osvajajo hitro in z velikim uspehom. Nekoliko drugačen motiv je vodil pri pisanju glasbene zbirke skladatelja in pedagoga Uroša Eferla, ki poučuje kitaro na glasbeni šoli Bratov Ipavec v Šentjurju. V skladbah iz zbirke Zgodbe iz skrinjice učenca popelje v sanjske svetove med škrate, v objem prve ljubezni in na poslušanje orientalskega plesa.

Skladatelj, ki je kompozicijo študiral na konservatoriju Josepha Hajdna v Eisenstadtu, se je v tej zbirki izkazal kot pretanjen oblikovalec tonskih pokrajin, ki jih znajo mojstri pričarati iz klasične kitare. Del zbirke je na predstavitvi v Postojni odigrala Julija Bučan, dijakinja konservatorija iz Ljubljane. Na isti šoli poučuje jazz kitaro Aleš Strajnar, ki je pri Založbi Bogataj objavil zbirko V dvoje je lepše. Gre za skladbo, ki jo izvaja kitarski duet in je bila letos del programa državnega tekmovanja Temsig. Na tem sta se odlično odrezala mla-

da kitarista Nace Ravnikar in Gašper Golob Rupnik saj sta osvojila srebrno plaketo, na dnevih kitare v Krškem pa še 1. mesto in zlato priznanje. S koncertno interpretacijo Strajnarjevega dueta na predstavitvi v Postojni sta publiko navdušila.

Avtor četrte v Postojni predstavljene kitarske zbirke pa je Mario Kurtjak, ki je kitaro in kompozicijo študiral v Londonu. Je profesor kitare na konservatoriju v Ljubljani in hkrati zavzet koncertant in skladatelj. V zbirki z naslovom Slovenske pesmi ob kitari je združil nesporen skladateljski talent in mojstrsko obvladovanje kitarske igre. Večina od 11 v zbirki objavljenih skladb, je namenjenih izvedbi za kitaro in glas. Na malem koncertu v Postojni sta dve skladbi predstavila skladatelj in Peter Grdadolnik, magistrski študent solo petja na akademiji v Ljubljani. Zbirka je namenjena dijakom višjih letnikov konservatorija in študentom kitare na akademijah, saj je skladatelj v dela vtkal tudi zapletene prvine kitarske igre. V spoju z odličnim pevskim solistom pa skladbe na nekatere ljudske teme zaživijo sveže in v nekaterih delih tudi drzno. Vse pa prepričljivo in zato je publika nastop skladatelja in kitarista Maria Kurtjaka in pevkega solista Petra Grdadolnika pospremila z dolgim aplavzom. / SU